

ВРОЈ 10 ДЕПТА

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици бр. 20.

Власник
КРСТА Ј. МИЛЯТИЋ

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке плаћају се по погодби.

Редакција је у улици
Франковој бр. 20.Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ

НАРОД

ОДЛУКЕ КРУНСКОГ САВЕТА

Цирих, 29 окт.

Званичне новине из Берлина јављају, да је, на последњем Крунском Савету у Берлину, решено, да се аустријском цару Карлу да титула пољског краља, а Кајзеру титула потентата Литавске и Курландске. Галиција ће се додати Пољској и тако ће бити везана за Аустрију персоналном унијом.

Власт и одметник

У импозантном, отвореном разговору о свemu, што се у овом рату догађа, најмоћнија сила о једноме ћути: Енглеска говори о немачким смутњама у Индији, енглески коминике, једни, помињу број својих заробљених војника у току битке, њени извештаји, без зазора, кажу број енглеских оборених аероплана, једном речи нема осетљиве тачке за светскога цина.

На ипак има једна. То је тачка у којој је њена светска моћ. Крај све отворености, за коју је Енглеска способна са своје снаге, она, нерадо и са уздржавањем, говори о раду на мору. И, чудно, радије помиње све своје губитке на том бојном пољу, него што говори о својој надмоћности над непријатељем.

На зашто то? Зато што је она задовољна својим господарством на мору. А шта је то господарство на мору?

Ма колико да су компарације ризичне за сушње, ипак се једно пређење намеће само собом: У току рата, од почетка до данас, Британија је у положају светске редовне власти на мору. Нередовне прилике — а за Енглеску се рат једино тако може назвати — створиле су и за њу власт више или мање одметника са којима се она бори. Досада је она једва уз немираvana од одметника а све већма и већма она их стеже својом потером. То су односи Енглеске и Немачке на мору, на три четвртине глоба.

На ипак понешто се каже и сазна о мистериозној снази господара света. Пре неки дан дао је о британској поморској акцији неколико података први лорд адмиралитета, сир Ериг

Гедс. Његова се изјава више тиче позитивног стварања за време рата, пошто се, по принципу, није хтео да осврће на губитке, ни своје ни непријатељске. Ево неколико података из његовог говора у Доњем Дому.

У 1914. години тонажа енглеске флоте износила је два милиона и 400 хиљада тона. Дана је она већа за 71 од сто. У почетку рата било је 18 лађа за постављање и купљење мина а данас тих лађа има 3.368.

Маринска посада је пре рата имала 146.000 људи, а данас има 390.000. У то се разуме и маринска авијатика, која је од 700 људи достигла цифру од 41.000. Само у септембру бачено је на непријатељске важне поморске и војничке објекте 3.736 бомба, а у октобру још више.

«Кад бих хтео да говорим о раду британских сумарена, требало би ми више времена, него што смем да тражим од Парламента. Неустрашиме патроле наших сумарена, у најудаљенијим морима, за највећу су похвалу. Ми мало о њима слушамо, али имунитет наших обала најречитије говори о њиховом раду.»

На завршетку је сир Ерик Гедс рекао:

«Ако дође дан, кад ће непријатељска флота дати британској флоти оно што она жели, ако прими битку, ја не сумњам да ће британски морнар, и по стратегији и по личној храбrosti очувати своје традиције, са којима се и он и наша земља поносе.»

Немци ће се добро чувати да задовоље ову енглеску жељу. Али ће се зато, са те немачке немоћи, све већма и већма навлачити над

главу немачке царевине један покривач опште оскудице и глади, који лаганије али теже и несрећније дави од свих загушљивих гасова.

ЗВЕЗДИЦЕ

Ако је веровати немачким листовима, данас је у Немачкој најкориснији зајам: крађа карата за напирнице. Код једног рентијера нађено је 800.000 карата за разну робу.

„Фосиш Цајтунг“ каже, да је овје рентијер неки болесно хуман човек, нека „добра немачка душа“, која је од лопова куповала карте да поклања сиротињи, али суд није тако ми с то.

Гарантова

МАЂАРСКЕ ФИНАНСИЈЕ

Женева, 30 окт.

Аустријски Сабор отпочео је своје седнице другим читањем првијорног буџета и првим читањем закона о привременом кредиту од осам милијарди круна. Министар финансија изјавио је да ће се закључити и седми зајам.

За покриће дефицита министар не крије да садашње фискалне мере нису довољне и пред видео је, да ће бити тражена знатна повећања. Он је још пожелео да се створи тесна сарадња између владе и парламента.

Преставници рутенских посланика изјавили су, да ће они гласати против првијорног буџета, пошто влада је рутенско становништво Нојацима.

Поводом једне интерpellације о томе, да се нарочито штеде на неким тачкама немачке трупе, министар народне одбране је изјавио да се према немачким трупама нема ни мало више обзира него према мађарским и да су нарочито на италијанском фронту немачке трупе вршиле своју дужност као и друге.

СКРОМНА ИЗЈАВА

Базел, 30 окт.

За време дискусије о првијорном буџету у Господској Кући, председник аустријске владе Сајдер је изјавио:

— Наши војнички успеси, као и други докази о нашој снази и отпорности, а у срећењу са нашим ци-

љевима рата, који су тако мало агресивни, тако мало опасни за наше противнике и тако умерени, дају нам права да први изустимо реч „мир“.

Што се тиче права, нико им га не може спорити, али је зачудо, зашто га заснивају на војничким упесима!

КУЛТУРТРЕГЕРИМА

Христијанија, 30 окт.

Познати научни истраживач мајор Ого Сведруп упутио је немачком посланику у Христијанији ово писмо:

С обзиром на многе срамне поступке немачке марионе према мојим земљацима, ја молим вашу екселенцију, да врати вашој влади велики крст пруске круне, која ми више не треба. Додајем уз то своје протесте против дивљачких принципа, које је званична Немачка усвојила и применивала у овом светском рату.

АЛФИЕРИ И ДИАЦ

Рим, 30 окт.

Министар војни генерал Алфиери послao је овај телеграм новом главном команданту, генералу Диацу:

„Дугогодишњем пријатељу и човеку, у коме сам увек видео највише грађанске и војничке особине, команданту 23. корпуса, који га је увек мудро и храбро водио како у срећним тако и у тешким тренуцима, шаљем свој поздрав и поздрав Италије, која чека и нада се.«

ПРОТИВ СПЕКУЛАЦИЈЕ

Лондон, 30 окт.

Суд у Биглеседу судио је пре неки дан једном трговцу са кромпирима, кога је тужило 37 његових муштерија, да је продао кромпир скупље од прописане цене. Он је осуђен да плати свакоме од тужилаца по 2500 франака, што ће рећи укупно 92.500 франака. Осим тога он је осуђен на 5000 франака трошка и по два месеца затвора за сваку кривицу по насоб.

НЕСТАНАК СОВЈЕТА

Пероград, 30 окт.

„Известија“ јављају да савети делегата радника и војника презивљују тешку кризу. Од осам стотина организација Совјета, који их је постало од почетка револуције, многе су потпуно нестале, друге постоје само на хартији а треће једва функционишу.

Сви делегати из унутрашњости, који долазе у Петроград потврђују готово једнодушно, да утицај Совјета опада врло озбиљно.

СВЕМОЋНИ

Цирих, 30. окт.

Валтер Гец, професор универзитета у Лајпцигу, пише у листу „Хилфс“:

„Наје посланик Ербергер човек, из чијих рук узео је тражено марионе. Само од Хинденбурга ми ћемо примати сваки мир, који он хоће, па чак и рјав, ако је потребно. Не зато што Ербергер није чистан човек, али он није личност, на коју народ може да обрати своје погледе.«

ВИЉЕМ И НИКОЛА

Доносимо депеше из тајне јој ревности. Предузете су све мере да се тако што више не понови. Јако би ме за бринуло, када би једна таква епизода помогла одличне односе који постоје између наших земаља. Ја сам повео са собом вашег ајутанта графа Ландсдорфа. Ваш виборшки пук показао се врло добро. Војницима сам рекао да су се показали достојни свога команданта. — Ники.

Дрондкај, 23.VII.904
Његовом Императорском Величанству, Петерхоф
Хамбуршка линија известила ме је да је једна руска крстарица „Смоленск“, најављено је одузела једној лађи Нордјајче Лојда поштанске пакете, у којима је била преписка са Јапаном.

Овај поступак, који је гајене међународног права, изазвао велико запрешање и гњев у Немачкој, нарочито због пријатељства, које наша земља гаји према Русији.
Бојазан је, да се то не понови; то би нашкодило симпатијама Немачке према вашој земљи. — Вили.

Петерхоф, 7.VII.904

Његовом Императорском Величанству!
Берлин.
Сажаљевам за испад који је учинио „Смоленск“ у својим крстарецима забрање таквих насиља, која би могла изазвати међународне компликације. — Вили.

Петерхоф, 24 VII 904
Његовом Императорском Ве-
личанству, Дронхайм.

Лајза Скандинавија је од-
наквог пуштења из пристаништа.
У овом рату сазнали смо да
су огромне количине кријум-
чарске робе послате из Евро-
пе у Јапан.

Разуме се, да смо у зако-
никој самоодбране жели да
тако станемо на пут. Надам
се да ће вас то уверати да
Русија није имала ни вејма-
не намере да изазива Немач-
ку. Још једном љубоко сажа-
девам што је до тога дошло.
— Ники.

Хубертуток, 8. X. 1904
у 6 с. 25 м. у вече

Његовом Императорском Ве-
личанству, Ревел.

Из новина видим да флота
врши гађање у близини Реве-
ла, где смо заједно провели
тако ретке дане. Надам се, да
ће она ова гађања вршати те-
мљно и да ће се користити
догледима, које су имали Ја-
панци на својим топовима, а
у којима је оскудевала пор-
тартурска флота.

Бродови, који се налазе у
том пристаништу, разуме се
да ће највише Јапанце забри-
нути. Надам се да ће они по-
купшати да изврше напад на
јапанску флоту, и ако буду
успешни да опште и потопе
четири врсте ратних бродова,
који су остали Јапану — чак
и да сами прошадну — онда
су они извршили своју дуж-
ност уништавајући поморску
моћ Јапана и припремајући
успех балтичкој флоти пре-
њеног доласка. Тако ће лако
овај супарник постати неспо-
собан да оправи своја брод-
ве и да на време сагради нове.

Дакле, поморска моћ у ва-
шем је рукама, а јапанска су-
воземна војска остављена је
вама на малост и немилост.
Онда објавите општу офанзи-
ву против непријатеља. Но-
беда! Мислим да би практично
било да наредите приватним
фабрикама да отпочну са тра-
ђењем оклоњача. Јапанци су
то већ учинили у Енглеској.
Срдачан поздрав Алиси —
Вали.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

На фронту шуме Шом-
стална артиљеријска ак-
ција. У Бевру северно
од.... Французи су из-
вршили успеле испаде
и добили заробљеника.

— После артиљеријске
припреме Немци су
прешли у напад код
Хармансвилерс - копфа.
После јаке борбе прса
у прса Французи су
одбацили Немце, који су
були ушли у фран-
цуске ровове.

Источна војска. — Средња артиљеријска
активност на целом
фронту. Неколико чар-
ки на Струми, на Доб-
ром Пољу и у области
језера.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Јаке кице надале су сву
моћ. Непријатељска артиљери-
ја била је активна против на-

ЈЕДАН ДЕМАНТИ

Атина, 30 окт.

Лист „Патрис“ овла-
шћен је да демантује
вест о будућој Венизелос-
ловској посети код Па-
пе. У данашњим при-
ликама он би могао Па-
пу посетити само или
као неки црквени шеф,
а то би могло бити са-
мо кад би Венизелос
био католик, или кад
би се Венизелос изја-
снио за немачки мир.

РАЗМЕЊЕНИ ОФИЦИРИ

— Свршетак. —

Извршена је размена и сед-
ме и осме партије заробљених
а онегособљених официра и
чиновника. Међу њима су:

Рез. цеш. ппоручници: Илија
Ковачевић, Милутин О. Чи-
таковић, Живојин А. Стефа-
новић, Тодор М. Савић, Бор-
ивоје Гоцић, Драгољуб Мла-
деновић, Манасије Н. Стојко-
вић, Душан А. Михаиловић,
Младен И. Тасић, Сава Ј.
Здравковић, Светислав А. Сте-
фановић, Петар Л. Симић, Бо-
жидар Атанасковић, Милан Ж.
Јојановић. Нажи адмир. чи-
њеник III кл. Миленко Лаки-
чевић. Пеш. ћаци-наредници:
Јован Ј. Драшкочи, и Драгут-
ин Протић. Пеш. ћаци-под-
наредници: Александар Круш-
ковић, Милоша М. Ђорђевић,
и Михаило Јаковљевић.

VIII партија: Арт. плуков-
ник Тихомир Ж. Стојановић,
Рез. санит. капетан I кл. Д-р
Добровоје И. Арнаутовић. Вој-
ни апотекар I кл. Богослав Ј.
Суботић.

ЦИЉ ОФАНЗИВЕ

—

Берн, 30 окт.
»Келнише Цајтунг« изјављује да је пренос
немачких трупа и ма-
теријала на италијан-
ски фронт трајао више
недеља. Овај лист дода-
је, да офанзива у Ита-
лији има за циљ да
спречи општу савезнич-
ку офанзиву која, уз
помоћ Американаца,
треба да почне на про-
леће.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

јења тосканске бригаде (77
и 78 пук), и 5 пук берса-
љера, енергичним узастоп-
ним против нападима, по-
вратили су положај, оба-
чили непријатеља и добили
око 100 заробљеника. Једна
непријатељска претходни-
ца која се упутила до села
Теце, у долини Сугана, на-
гло је нападнута и зароб-
љена. На реци Пиаве, на
средњем и доњем току ре-
ке, артиљеријски и митра-
љески рафали.

ПРВИ КОМИНИКЕ

Париз, 30 окт.

Овако гласи први коминике
америчког главног штаба са
фронта у Француској:

»Неколико батаљона нашег
првог контингента заузели су
прве линије једног мирног
сектора француског фронта,
заједно са француским тру-
пама.

Наше трупе потпомогнуте
су са неколико батерија наше
артиљерије, које раде заједно
са француским батеријама.

Сектор је нормалан.

Наши људи су се најбоље
призвики рововском животу.«

ШТА ЈЕ РАТ?

Царих, 29 окт.

Вођа независних социјали-
ста, Ледебур, извео је у Рајх-
стагу перспективе четврте зи-
ме рата. Ово су његове речи:

»Ви, господо, очевидно не-
мате тачан појам онога, шта
значи рат. Ми имамо већ
1,500,000 мртвих, 3,000,000
или 4,500,000 рањених, од ко-
јих су 500,000 остали богаљи
за цео живот а 2,000,000 су
потпуно инвалиди. То ће рећи
да смо за тра године изгуби-
ли 6,000,000 људи.«

„ТАЈМС“ О НЕМАЧКОЈ

Лондон, 30 окт.

Дописник „Тајмса“ тел-
рафоне из Милана:

„Треба да се отресемо схва-
тавања, каже „Тајмс“, да су Не-
мачка и Аустрија од 1917
исто што Немачка и Аустрија од 1914, са војном органи-
зацијом неисцрпне снаге, и са
надмоћнијом спремом. Све то
оне више нису. На против,
оне су данас у велико испр-
шење и имају великих теш-
коћа да нађу храну за своје
становништво и битни матери-
јал за фабрикацију муниције.
Код њих влада велика поли-
тичка узанемареност. И поред
свих привидних победа, њихо-
ви народи непрестано говоре
о миру. Ако будемо владали
својим народима, Аустрија и
Немачка неће бити у стању
да одоле комбинованој снази
Велике Британије, Француске,
Америке и Италије. Њихов
садашњи циљ је да нас обес-
храбре снажним ударцима
које још могу да задају забог
свог бољег географског по-
ложаја. То је стратегија која
карактерише последњу фазу
једног офанзивног рата, која
за нас представља неку поли-
тичку и војну опасност; али
ми ћemo јој гледати у очи и
победићемо, јер за нас не по-
стоји легенда о њиховим не-
исцрпним изворима и о њиховој
непобедимости.«

ЛОНДОН. — Г. Бонар Ло-
у јавном говору, који је јуче
држао у Манчестру, изразио
је наду да ће италијанска вој-
ска моћи да задржи аустро-
немачко напредовање до пот-
пуног доласка и распореда
англо-француских трупа.

АТИНА. — Дописник „Па-
триса“ телеграфише из Пари-
за: Сви Савезници закључили
су нов уговор, којим се иде
на то да се образује заједнич-
ка јака савезничка трговачка
флота, у којој ће бити све не-
мачке лађе узапеће у савез-
ничким пристаништима, сви
државни трговачки бродови и
све реквириране лађе. Овој
великом трговачком флотом у-
прављаје једна централна у-
права, која ће се налазити у
једној савезничкој престоници.

АТИНА. — Немачки
коминике јављају за јак
енглески напад између
Пасшанделе и Пелкапеле.

АТИНА. — Америчко
посланство званично јавља, да је зајам Сло-

боде у Сједињеним Др-
жавама, уписан за 4 ми-
лијарде и 200 милиона
долара, место 3 мили-
јарде.

АТИНА. — Венделос је
одликовао варош Верден ве-
ликим крстом ордена Спаси-
теља.

ЊУЈОРК. — Г. Мачел Пал-
мер, администратор неприја-
тељских добара, објавио је
конфисковање свих аустриј-
ских, бугарских и турских до-
бара док бузе трајао рат, у
исто време када се конфискују
и немачка добра, сматрајући
ове државе за непријатељске.
Бугарска, Турска и Аустрија
нагомилале су у својим мага-
цинима градне количине ратног
материјала, које ће се ста-
вити на расположење савез-
ницима.

ЊУЈОРК. — »Њујорк
Тајмс“ пише, да је син јед-
ног немачког професора на
универзитету у Чикагу ухап-
шен зато што је претио да
ће ударити ножем председни-
ка Вилзона.

АМСТЕРДАМ. — Ген-
ерал Сикст фон Арним и
његов начелник шта-
ба изјавили су да су
енглеске трупе и бате-
рије бројно два пута јаче од немачких.
Енглези троше муни-
цију не рачунајући и
тешко је довести у склад
ову појаву са празним
успесима сумаренског
рата.

ПЕТРОГРАД. — Владаје-
наредила генералу Верков-
ском, бившем министру
војном, да оде из Петро-
града. Верковски је отишао
на острво Валаам.

ПЕТРОГРАД. — Ја-
вљају, да је због сукоба
између максималиста и
владе, Ћеренски оти-
шао на фронт, да се
стави на чело војске.

СРПСКИ ЗВАНИЧНА ИЗВЕШТАЈ
29. октобра обична ва-
трена активност.

МАЛI ОГЛАСI

Извештавамо сродниче, при-
јатеље и другове, да смо до-
били од Куће прву и тужну
вест, да је наш драги и добри
отац Јован—Јота Наколић тр-
говац из Зајечара, умро у 63
години свога живота, не до-
чекавши да понова види своје
синове у ослобођеној Србији.

Ожалошћени: Супруга Пау-
лина, кћери: Стана и Перс,
сина: Павле Ј. Николић рез-
ешај, поручник, Петар Ј.
Николић рез. артиљ. подна-
редник, Вељко Ј. Николић по-
лиц, чиновник, брат: Петко
Николић обвезник последње
Одбране, снахе: Јулка и Де-
санка, унућићи: Зорка Јован,
Миодраг, Предраг и Радмиљ,
шурак: Сретен Гачић жеље-
ничар, сест: Милан М. Мило-
сављевић порезник.

Влада Савић Ужичанин
продавац српског дувана у Со-
луњу, спројују главне желез-
ничке станице, извештава своје
муштерије да и даље обав-
ља продају дувана за српску
војску са највећим процентом.
Исти даје на узету количину
по погодби и мола их да се о
тome увере као и о квалитету
дувана који је описан. 4-5